

BARTIN-ARIT BELDESİ TREKKİNG POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ

Sebahat AÇIKSÖZ, Mehmet TOPAY, Hakan AYDIN
ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü

ÖZET

Son zamanlarda yapılan çalışmalarda, doğaya dayalı spor etkinliklerinin insan fizyolojisi ve psikolojisi üzerine olumlu etkileri vurgulanmaktadır. Bu nedenle insanlar, doğal özellikleri büyük oranda korunmuş alanlarda gerçekleştirilebilecek spor etkinliklerini tercih etmişler ve böylece, spor ve turizmi birlikte içeren trekking gibi alternatif turizm türleri yaygınlaşmaya başlamıştır.

Bu çalışmanın amacı; Bartın-Arit Beldesi'nin trekking etkinliği açısından taşıdığı potansiyeli ortaya koymaktır. Araştırmada, Arit Beldesi ve yakın çevresinde yer alan trekking parkurları Hızlı Kırsal Değerlendirme Tekniği'nden (HKD) yararlanılarak belirlenmiştir. Bulgular Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Kısıtlamalar (Strength, Weaknees, Opportunities, Threatment-SWOT) Analizi yöntemi ile yorumlanmış ve öneriler geliştirilmiştir. Sonuç olarak 26 adet farklı zorluk derecelerine sahip trekking parkuru saptanmıştır. Yapılan bu araştırma, belirlenen parkurların alternatif turizm kapsamında değerlendirilmesi durumunda, yöre halkının sosyo-ekonomik yapısına sağlayacağı olumlu katkısı nedeniyle de önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Trekking, Hızlı Kırsal Değerlendirme (HKD), Arit, Bartın.

DETERMINATION OF TREKKING POTENTIAL OF BARTIN- ARIT DISTRICT

ABSTRACT

Current studies have emphasized that the sportive activities making in nature have positive effects on the physiologic and psychological structure of human. People have taken away from nature due to the urbanization begin to prefer the sportive activities such as trekking in the natural area which is parcially protected.

The aim of this study is to determine the potential of trekking activity in Bartın-Arit District. In this research, trekking routs in Arit District and its surrounding areas designated by using the Technique of Rapid Rural Evaluation (RRE). The findings have been analyzed with the Method of Strength, Weakness, Opportunities, Threatment (SWOT) Analysis and the suggestions have been developed. To conclusion, 26 trekking routs which have different difficulty degrees were determined. This research are taken importance because of the determined routs can be contributed on the social and economic structure of the local community, if they use in the context of alternative tourism.

Keywords: Trekking, Rapid Rural Evaluation (RRE), Arit, Bartın.

1. GİRİŞ

Trekking doğada, bir noktadan diğer bir noktaya varmak amaçlı yapılan, genelde hafif tempolu sportif yürüyüşlerdir. Türkçe'ye İngilizce'den geçen 'trekking' sözcüğü doğal engellerle dolu bir arazi parçasını herhangi bir ulaşım aracı kullanmaksızın yürüyerek aşmak anlamına gelmektedir (Anonim, 2006).

'Trekking' belirli zorluklar ve özellikler gösteren doğa koşullarında yaş gruplarına uygun ve zaman sınırlı olarak düzenlenen yürüyüşler olarak tanımlanmaktadır (Topay, 2003). Bir başka kaynakta ise, "belirli bir noktadan diğer bir noktaya bir dağın zirvesinden geçerek en az üç-dört gün süre ile yürüyerek ulaşılmasıdır" şeklinde tanımlanmıştır (Gürbüz, 1993).

Trekking her mevsimde yapılabilir; ancak hava ve ortam şartlarına, uzunluğuna ve zorluk derecesine göre gerekli hazırlıklar yapılmalıdır. Trekking parkurları birkaç saat sürebileceği gibi birkaç hafta hatta ay da sürebilir. Doğa yürüyüşlerinin insanın vücut ve ruh sağlığı üzerinde çok olumlu etkileri olduğu uzmanlarca kabul edilmektedir. Yüksek kondisyon veya teknik istemiyor oluşu, sakatlanma vb risklerinin çok düşük seviyelerde seyretmesi, maliyetinin az olması gibi nedenlerle kitlelerin en yoğun ilgi gösterdiği doğa sporudur (Anonim, 2006).

Başlangıçta doğasever insanların, doğal güzellikleri yaşamak ve doğada bulunmak amaçlı gerçekleştirdikleri kişisel veya grup etkinlikleri olarak başlayan trekking, günümüzde alternatif turizm çatısı altında giderek ekonomik boyut kazanmış ve büyümüştür. Trekking, genellikle kentin stresinden kurtulmak isteyenlerin, haftasonunda ya da gününbirlik, şehre yakın parkurlarda profesyonel bir rehber eşliğinde gerçekleştirdikleri bir spordur (Anonim, 2006).

İdeal bir yürüyüş ekibi beş kişiden oluşmaktadır. Bir liderin en fazla idare edebileceği kişi sayısı 10'dur. Bir yürüyüş ekibinin 1 saatte yürüyebileceği mesafe 5 km civarındadır. Bu ekip 500 m yükselebilir ve 800 m iniş yapabilir. Ancak, kalabalık gruplar 1 saatte 400 m yükselip 600 m iniş yapabilirler (Ergör, 1984).

Ergör (1984)'e göre, yürüyüş yapılan parkurlar ve yürüyüş teknikleri aşağıdaki gibi sınıflanabilir:

- Düz Yürüyüş: Yol gibi düz zeminde yapılmaktadır.
- Zikzak Yürüyüş: Yamaç çıkılacağı zaman uygulanmaktadır. Ekibin daha az enerji harcamasını sağlar.
- Dik Çıkış: Yamaç arazide yolun kısaltmak amacıyla daha fazla enerji harcayarak yapılan yürüyüştür.
- Yan Kesme: Yamaç yan olarak, yani vadi tabanına paralel olarak yürümektir.
- Hareketli Zeminde Yürüyüş: Ayak tabanı tam olarak basılmalıdır. Zemin hareketi tam anlamıyla durduktan sonra ağırlık aktarımı yapılmalı ve diğer adım atılmalıdır.

Havur (2002)'a göre, doğa yürüyüşü etkinliğinin gerçekleştirilebileceği alanlarda dikkate alınması gereken değerlendirme faktörleri ve bu faktörlere ait değerler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Topay, 2003):

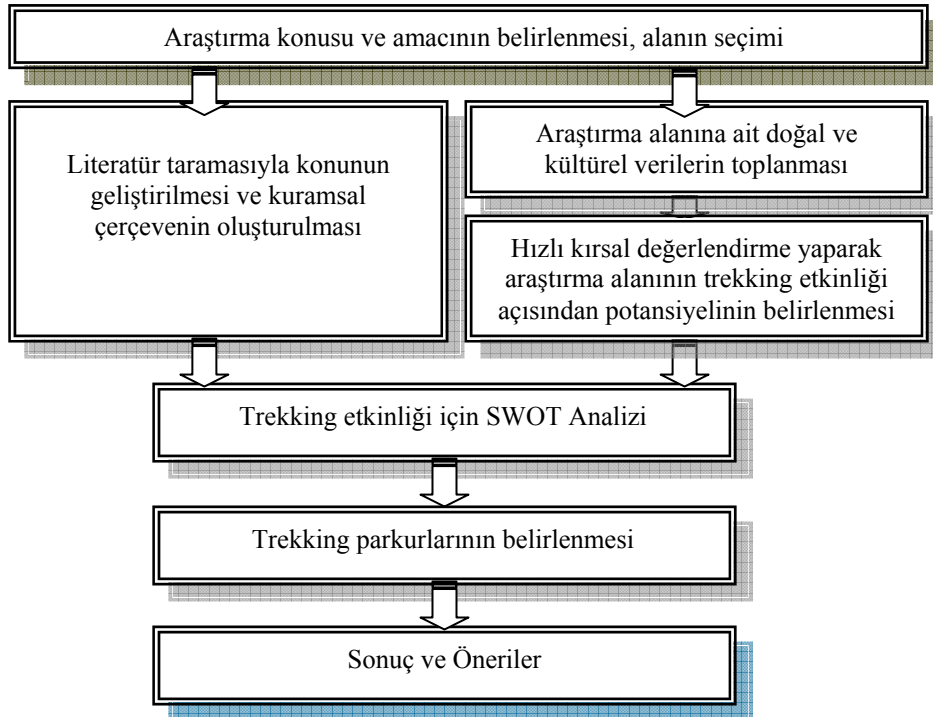
- İnsanların fazlaca zorlanmadan yürüyebilecekleri bir eğime sahip olan (% 0-15),
- Yürüyüşü zorlaştırmaması açısından taban suyu düzeyinin düşük olduğu; çamur, bataklık vb durumların olmadığı,
- Sahip olduğu iklimsel değerler nedeni ile insan sağlığına olumlu katkıları olabilecek rakımlarda (800-2000 m arası) bulunan,
- Can güvenliği açısından taş düşmesi, heyelan ve çığ riskinin olmadığı,
- İklimsel faktörlerin rahatça dolaşıma engel olmayacak sınırlar içinde olduğu (aşırı soğuk, aşırı rüzgâr, aşırı nemli, aşırı yağışlı, aşırı sıcak olmayan, açık günlerin sayısının fazla olduğu ve sis durumunun dolaşımı engellemediği),
- Farklı habitatları barındıran mikroklimaların bulunduğu,
- Yöre halkının etkinliği yapmak isteyenlere bakış açısının olumlu olduğu,
- Gerekli durumlarda kısa sürelerde ulaşılabilecek sağlık tesisleri, konaklama-barınma ve haberleşme olanaklarının var olduğu,
- Ulaşımın kolay ve kısa sürede sağlanabildiği,
- İnsanların güvenle dolaşabilecekleri (insan ilişkilerinin olumlu olduğu) ve dolaşmaktan keyif alabilecekleri (şimdiki alan kullanımının orman, çayır-mera vb olduğu ve doğal olayları, doğal hayatı ve doğal oluşumları gözlemleyebilecekleri) bölgeler.

Trekking etkinliğinin gerçekleştirilebilmesi için herhangi bir alanın sahip olması gereken özellikler yukarıda özetlenmiştir. Bu kriterler göz önüne alındığında Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Bartın'ın Arıt Beldesi de trekking etkinliği açısından yüksek bir potansiyele sahiptir. Alanın sahip olduğu uygun iklim koşulları ve topoğrafyası, zengin flora ve faunası, yöre halkının sosyo-kültürel yapısı da trekking parkurlarının geliştirilmesi ve kullanımında olumlu katkılar sağlamaktadır.

2. MATERYAL VE METOT

Araştırmanın ana materyalini Bartın-Arıt Beldesi'nin sahip olduğu doğal ve sosyo-kültürel özellikler oluşturmaktadır. Araştırma alanının doğal özelliklerinden biri olan genel iklim yapısını belirlemek üzere, alanın yakın çevresinde bulunan Ovacuma, Ulus ve Arıt küçük klima istasyonlarına ait verilerin 1985-1991 yılları arasındaki 7 yıllık ortak periyoduna ait ortalaması kullanılmıştır. Araştırmada sosyo-kültürel yapı analizinde ise; alana ait bazı bilgileri elde etmek, elde edilen bilgiler yardımı ile yöntemi geliştirmek için HKD formları kullanılmıştır. Araştırma alanının sınırını, eşyüksele eğrilerini, sulu ve kuru dereleri, yolları çizmek, yerleşmeler ve resmî kurumlar ile alandaki yerlerini belirlemek için Harita Genel Komutanlığı tarafından 1986 yılında hazırlanan 1/25.000 ölçekli topoğrafik haritalar kullanılmıştır.

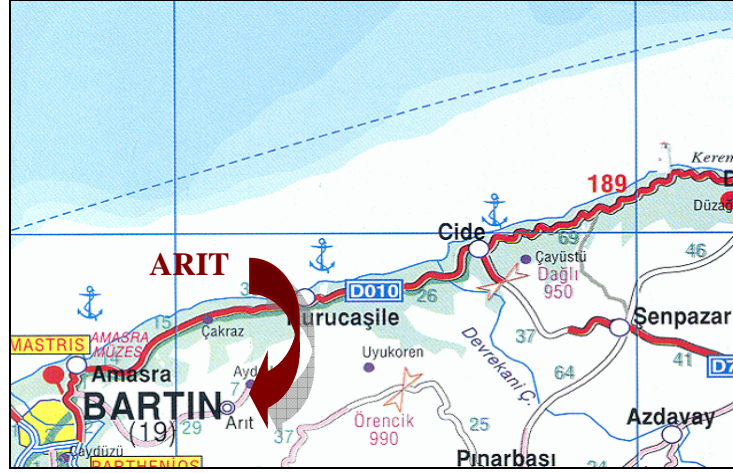
Bartın İli Arıt Beldesi'nin trekking etkinliği açısından potansiyelinin belirlenmesinde izlenen yöntem kısaca aşağıda özetlenmiştir: Alanda trekking etkinliğinin yapılabilmesi için gerekli doğal ve kültürel veriler: HKD Tekniği, literatür verileri, harita vb. fiziksel veriler ve alan analizi sonuçlarından elde edilmiştir. HKD toplantısı kapsamında Arıt Belediye Başkanı, Muhtarlar, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Öğretim Elemanları, Kokartlı Gezi Rehberleri ve Orman İşletme Şefi olmak üzere 20 kişi ile görüşülmüştür. Bu toplantıda, trekking parkuru özelliğine sahip olabilecek alanlar saptanmıştır (Şekil 2.1).

Şekil 2.1. Genel akış diyagramı

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırma alanı olan Bartın-Arıt Beldesi, Bartın İli idari sınırlarının kuzeybatısı ile Karabük İli idari sınırlarının kuzeydoğusunda yer almaktadır. Alanın konumu Şekil 3.1’de görülmektedir.

Şekil 3.1 Araştırma alanının konumu (Turkish Media, 2007)

Araştırma bulguları kapsamında alana ait doğal ve sosyo-kültürel özelliklere ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1. Doğal özellikler

Alanın doğal özellikleri kapsamında topoğrafya, iklimsel özellikler, su varlığı, doğal hayvan varlığı ve doğal bitki varlığı incelenmiştir.

Topoğrafik yapı içerisinde araştırma alanına ait yükseklik grupları, eğim grupları vb ele alınmıştır. Araştırma alanı içinde en düşük rakımlı yer 550-600 m'dir ve alanın orta kısımlarında bulunan Kent Merkezi'nde yer almaktadır. En yüksek rakımlı yer ise, kuzeybatı bölümünde bulunan 1279 m rakımlı Yumru Tepesi'dir. Araştırma alanındaki eğim oranları % 2-78 arasında değişkenlik göstermektedir. Alanda dik eğime sahip bölgeler alanın kuzey ve güney bölümlerindedir. Düz ve düze yakın bölgeler ise daha çok orta bölümlerde yer almaktadır. Araştırma alanında tüm yönlerde ve yöneysiz bakılar bulunmaktadır. Ancak, sınırları dahilinde en çok kuzeybatı ve güneydoğu bakılar yer almaktadır (Aydın, 2004).

Araştırmada küçük klima istasyonları olan Arıt, Ovacuma ve Ulus istasyonlarının verilerinden yararlanılmıştır. Bu istasyonlardan elde edilen uzun yıllar ortalamasına ait veriler alanın iklimsel özelliklerinin değerlendirilmesi amacıyla kullanılmıştır. Ortalama rüzgar hızı 0.8 bofor ile 1.1 bofor arasında değişim göstermektedir. Arıt Beldesi 0.8 bofor ile en az rüzgar hızına sahiptir. En hızlı esen rüzgar yönü güneybatı yönüdür. Ortalama sıcaklık 10.4°C ile 13.6°C arasında değişmektedir. Ortalama bağıl nem % 69-80 arasında kaydedilmekle birlikte, en fazla bağıl nem Arıt Beldesi'nde görülmektedir. Ortalama bulutluluk oranı 4.5 ile 5.2 arasında bulunmaktadır. Tüm değerlerin güneyden kuzeye gidildikçe arttığı gözlenmektedir (Aydın, 2004).

Araştırma alanının sahip olduğu yer altı ve yüzey suları ile bunlara ait özellikler su varlığı kapsamında incelenmiştir. Araştırma alanında Arıt Deresi bulunmaktadır. Derenin Ocak, Şubat, Mart aylarında su seviyesi artmaktadır. Bartın İli'nde diğer derelerle birleşmesi nedeniyle, bu aylarda sel felaketinin yaşanmasına neden olmaktadır. Yaz aylarında su seviyesi düşmektedir. Araştırma alanı içinde Karanlık Dere Şelaleleri ve Çöme Boğazı'ndaki şelaleler bulunmaktadır (Şekil 3.2).

Şekil 3.2. a- Arıt Deresi, b- Karanlık Dere Şelalesi, c- Çöme Boğazı (Arıt Belediyesi, 2006)

Araştırma alanında bulunan doğal hayvan varlığı aşağıdaki gibidir:

Kuş türleri: Leylek (*Ciconia ciconia*), Şahin (*Buteo buteo*), Atmaca (*Accipiter brevipes*), Serçe (*Passer domesticus*), Bildircin (*Coturnix coturnix*), Puhu (*Bubo bubo*), Kukumav (*Athena noctua*), Yeşil ağaçkakan (*Picus viridis*), Karatavuk (*Turdus merula*), Tarla ardıcı (*Turdus pilaris*), Küçük karga (*Corvus monedula*). Diğer hayvanlar ise: Tilki (*Vulpes vulpes*), Karaca (*Capreolus capreolus*), Sincap (*Sciurus vulgaris*), Yaban domuzu (*Sus scrofa*), Kurt (*Canis lupus*), Gelincik (*Mustela nivalis*), Porsuk (*Meles meles*), Ağaç sansarı (*Martes martes*), Köstebek (*Talpa europaea*), Kirpi (*Erinaceus concolor*), Tavşan (*Lepus capensis*) ve Boz ayı (*Ursus arctos*)'dır (Heinzel vd. 1995; SYMMAŞ, 2003; YHKRG, 2007).

Çalışma alanı Karadeniz ve Avrupa Sibiryaya bitki coğrafyasına ait bitki grupları ve türlerini içermektedir. Sahilden içeride ve 1500 m'den yüksek kesimlerde; Kayın (*Fagus orientalis*), Kestane (*Castanea sativa*), Göknar (*Abies sp.*) ve Çam (*Pinus sp.*) türleri yaygındır. Diğer bitki türlerinden bazıları ise; Ihlamur (*Tilia sp.*), Akçaağaç (*Acer sp.*), Kavak (*Populus sp.*), Servi (*Cupressus sp.*), Alıç (*Crataegus sp.*), İncir (*Ficus sp.*), Kızılcık (*Cornus mas*), Muşmula (*Mespilus germanica*), Böğürtlen (*Rubus sp.*), Defne (*Laurus nobilis*), Orman gülü (*Rhododendron sp.*), Eğrelti (*Pteridium aquilinum*), Yasemin (*Jasminum fruticans*), Kurtbağrı (*Ligustrum vulgare*), Çan çiçeği (*Campanula latifolia*), Papatya (*Matricaria chamomilla*), Hindibağ (*Cichorium intybus*), Üçgül (*Trifolium sp.*), Çuha çiçeği (*Primula vulgaris*), Kuşburnu (*Rosa canina*), Sumak (*Rhus coriaria*), Yavşan otu (*Artemisia abrotanum*), Çoban aldatan (*Capsella bursa-pastoris*), Laden (*Cistus creticus*), Kocayemiş (*Arbutus unedo*), Dönbaba (*Erodium sibthorpiatum*), Funda (*Calluna vulgaris*), Katırtırağı (*Spartium junceum*), Adaçayı (*Salvia sp.*), Kekik (*Thymus bornmuelleri*)'dir (SYMMAŞ, 2003; Sarıbaş 2006).

3.2. Sosyo-Kültürel Özellikler

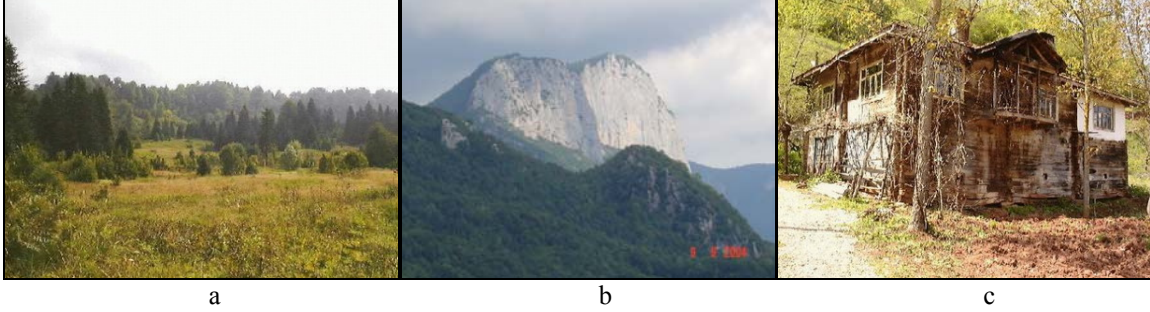
Bartın İli Arıt beldesinin nüfusu 1722 kişidir (DİE, 2000). Alanda gerçekleştirilebilecek rekreasyon turizm etkinlikleri açısından insan ilişkileri oldukça önemli bir etmendir. Bu etmenin ve etmene ait değer aralıklarının belirlenmesi amacıyla yapılan HKD toplantısından elde edilen sonuçlara göre, alanla ekonomik ve kültürel bir bağ içinde olan yerel halkın, gerçekleştirilecek herhangi bir etkinliğe katılmak isteyenlere karşı davranış biçimlerinin son derece olumlu olacağı görüşü belirlenmiştir. Buna göre alanın tümü için insan ilişkileri etmeni "olumlu" kabul edilmiştir.

Araştırma alanına ait ulaşım sorunu bulunmamaktadır. İl merkezi ile araştırma alanı arası 29 km'dir. Yol genişletme çalışmalarına başlanılacağı ve alanda bulunan Zoni Yaylası'na ait yolun yapılacağı bilgileri de HKD toplantısından elde edilmiştir.

Araştırma alanında telefon, elektrik, su vb altyapı sorunu bulunmamaktadır. HKD toplantısından elde edilen sonuçlara göre alanın bazı yerlerinde GSM erişiminin olmadığı, ancak yeni kurulacak vericiler ile çözüleceği belirlenmiştir. Alanda konaklama ve barınma olanakları yeterli düzeyde bulunmamaktadır. Sağlık Ocağının ise yetersiz olduğu ve alan içindeki sağlık evlerinin kullanılmadığı belirlenmiştir.

Arıt Beldesinde kuru tarım, mera ve orman kullanımının yanı sıra, Belde'de bulunan Söğütlü Köyü civarında Belediye'nin işlettiği bir taş ocağı bulunmaktadır. Ayrıca alan içinde bulunan Zoni Yaylası'nın daha önce 3-4

köy tarafından mera amaçlı kullanıldığı ve yayladan günümüzde farklı rekreasyon etkinlikleri için yararlanıldığı belirlenmiştir (Şekil 3.3).

Şekil 3.3. Zoni Yaylası ve alana ilişkin görüntüler a- Zoni Yaylası, b-Sarıkaya, c- Zoni Yaylası'ndan geleneksel konut örneği (Arıt Belediyesi, 2006)

4. TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Günümüzde yapılmış birçok çalışmada ekolojik, ekonomik, iklimsel ve kültürel öneme sahip alanların, rekreasyon-turizm etkinlikleri açısından öneminin vurgulandığı ve kullanımlarının akılcı plân kararları çerçevesinde geliştirilmesi gerektiği üzerinde durulduğu görülmüştür. Bu çalışma kapsamında, Bartın İli Arıt Beldesi'ndeki trekking etkinliği amacıyla değerlendirilebilecek alanların saptanması amaçlanmıştır.

Bu çerçevede, Bartın İli Arıt Beldesi'nin mevcut peyzaj özelliklerinin trekking etkinliği açısından değerlendirilmesi yapılmıştır. Yürütülen çalışmada HKD Tekniğinden yararlanılarak, alanın trekking etkinliği açısından potansiyeli belirlenmiş ve uygun bölgelerin seçilmesi gerektiği özeline inilerek, sonuçlar ve öneriler ortaya konulmuştur. Bu süreçte, trekking etkinliğine uygun alanların belirlenebilmesi için; alanda yapılan gözlemler, bölgede görev yapan uzmanlar ve yerel halkın görüş ve bilgileri değerlendirmede dikkate alınmıştır.

Araştırmada, doğal ve kültürel kaynaklara ilişkin veriler aracılığı ile elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi, uygulamaya geçirilebilmesi ve böylece kaynakların zarar görmeden nesilden nesile aktarılabilmesinin, ancak insan etmeninin bu yaklaşımı benimsemesiyle mümkün olabileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda insan etmenine önemli ölçüde yer verilmiş ve HKD çalışması ile yöre halkının tercihleri ortaya konulmuştur. Bu çalışmayla, yöre halkının, doğal özelliklere zarar vermeden bazı rekreasyon-turizm etkinliklerini gerçekleştirmek konusunda istekli oldukları, ayrıca etkinlikler kapsamında gereksinim duyulan hizmetlerin yöreye ekonomik anlamda katkı sağlayacağı düşüncesini taşıdıkları belirlenmiştir.

Alanda trekking etkinliğinin gerçekleştirilebilmesi için etkinliğe ait değerlendirme faktörleri açısından SWOT Analizi yapılmıştır. Analize ait sonuçlar Çizelge 4.1.'de verilmiştir.

Çizelge 4.1. Trekking etkinliği için yapılan SWOT Analizi

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zengin bitki örtüsü, ▪ Doğal güzellikler, ▪ Bazı rekreasyon-turizm etkinlikleri için olanaklar, ▪ Kültürel zenginlikler. ▪ Alanda can güvenliği açısından tehlikeli herhangi bir heyelan ve çığ bölgesinin olmaması, ▪ Alandaki doğal hayvan varlığı ve doğal bitki varlığı için hassasiyet durumunun olmaması, ▪ Alanın sahip olduğu eğitim değerlerinin etkinlik için uygun olması, ▪ İklimsel değerlerin etkinlik için uygun olması, ▪ Alan kullanımlarının bu etkinlik için uygun olması. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alt yapı eksikliği, ▪ Mali kaynak yetersizliği, ▪ Tanıtım eksikliği, ▪ Çarpık kentleşme. ▪ Alanda gerektiği durumda kısa süreler içinde ulaşılacak bir sağlık tesisinin bulunmaması.
OLANAKLAR	KISITLAMALAR
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bozulmamış bir çevre, ▪ Farklı rekreasyonel etkinlikler için alanlar, ▪ Pansiyonculuk, ▪ Yöre halkının bu etkinliği destekleyici görüşlere sahip olması, ▪ Alanda etkinlik sırasında doğal yaşamı izleme olanağının bulunması. ▪ Geleneksel mimarîsi korunmuş ve terk edilmiş konutların konaklama amacıyla kullanılabilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eğitim eksikliği, ▪ Halkın konu ile ilgili girişimlerde bulunmaması, ▪ Doğal güzelliklerin bozulması korkusu, ▪ Çevre kirliliğinin ortaya çıkması korkusu. ▪ Alanda haberleşme olanaklarının kısıtlı olması, ▪ Alanda konaklama-barınma açısından olanakların yeterli ve nitelikli olmayışı, ▪ Alanda su kaynaklarının kısıtlı olması.

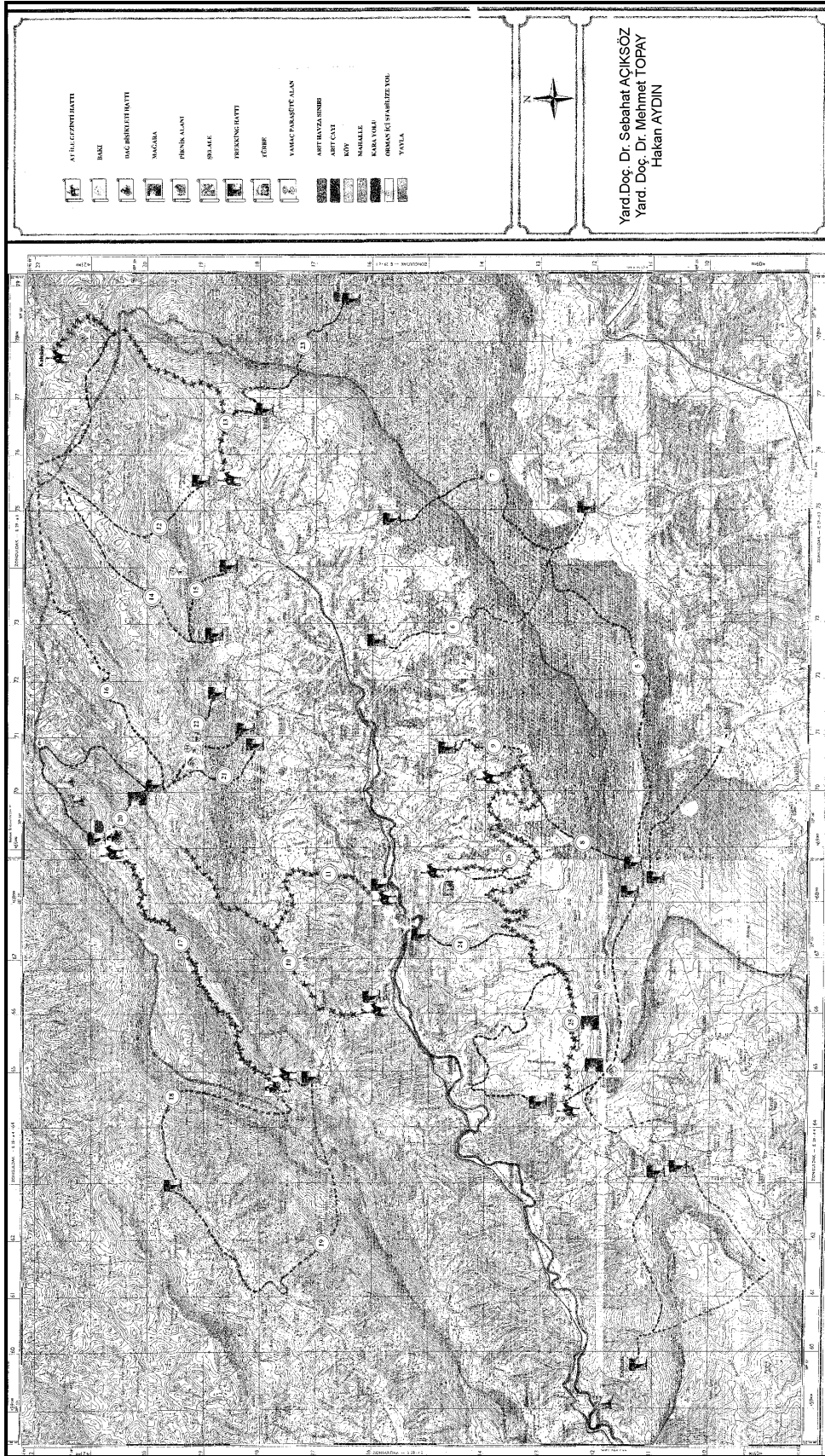
Çizelge 4.1 incelendiğinde; trekking parkurlarının sahip olduğu doğal ve kültürel zenginlikler, bazı rekreasyon ve turizm etkinlikleri için olanaklar, parkurun can güvenliği açısından uygun olması, alanda mevcut olan doğal hayvan ve bitki varlığının etkinlikleri destekler yapıda olması, alanın topoğrafyası ve iklim durumunun etkinlik açısından uygun olması “güçlü yönler” olarak belirlenmiştir. Alanda trekking etkinliklerinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli altyapı eksikliği, malî kaynak yetersizliği, alan tanıtımının yeterli olmayışı ve düzenli bir yapılaşmanın olmaması, olası sağlık sorunlarının meydana gelmesi durumunda kısa sürede ulaşılacak sağlık kurum ya da kuruluşunun olmayışı “zayıf yönler”; bozulmamış bir çevre, farklı rekreasyonel etkinlikler için alanlar, pansiyonculuk, yöre halkının bu etkinliği destekleyici tarzda görüşlere sahip olması, doğal yaşamı izleme olanağı, korunmuş geleneksel mimarî, terk edilmiş konutların konaklama amacıyla kullanılabilmesi “olanaklar”; eğitim eksikliği, halkın konu ile ilgili girişimlerde bulunmaması, bozulmamış doğal yapının kaybedilme korkusu ve çevre kirliliği endişesi, haberleşme, konaklama-barınma olanakları ile su kaynaklarının kısıtlı olması ise etkinliğin alanda yapılabilmesi için “kısıtlayıcı” etmenler olarak belirlenmiştir.

Çizelge 4.2'de ise trekking etkinliği için uygun olan parkurların başlangıç ve bitiş noktaları, rotaların süre ve uzaklıkları ile parkurların bazı özellikleri hakkında bilgi verilmiştir.

Çizelge 4.2. Bartın-Arıt Beldesi'ndeki trekking parkurları

No	Trekking Parkuru	Uzaklık (m)	Süre (saat)	Özellikler
1	Kayacılar-Odalaryanı	5750	2	Manzara seyri, mağara, tırmanma, bakı, doğal bitkiler.
2	Ovazlar-Keçikuzu	4000	2	Kanyon, şelaleler, jeolojik yapı, doğal bitkiler.
3	Keçikuzu-Güneydağ	3500	2	Şelaleler, jeolojik yapı, doğal bitkiler.
4	Odalaryanı-İğneciler	3000	1,5	Manzara seyri, doğal bitkiler.
5	Odalaryanı-Arpacık	7500	2,5-3	Manzara seyri, doğal bitkiler.
6	Arpacık-İmamlar köyü	5500	2,5	Manzara seyri, doğal bitkiler.
7	Arpacık-Çorak	5000	4	Manzara seyri, doğal bitkiler.
8	Odalaryanı-Cöcü	4000	1	Manzara seyri, doğal bitkiler,atla gezinti.
9	Odalaryanı-Yeniköy	5000	3	Manzara seyri, doğal bitkiler,atla gezinti.
10	Karasu-Zoni yaylası	5000	2,5-3	Zoni yaylası, mağara, kilise kalıntısı, atla gezinti.
11	Arıt-Güney Arası	2500	1	Manzara seyri, doğal bitkiler.
12	Ören-Başköy	4000	1,5	Yamaç paraşütü, doğal bitkiler, manzara seyri.
13	Ören-Kaleköy	5250	2,5	Doğal bitkiler, manzara seyri.
14	Yazıcılar mah.-Başköy	5500	6	Tırmanma alanı, doğal bitki, manzara seyri.
15	Haşhaşlar mah.-Başköy	6000	6,5-7	Tırmanma alanı, yamaç paraşütü, manzara seyri.
16	Zoni yaylası-Başköy	5750	3	Mağara, manzara seyri, doğal bitkiler.
17	Çöpbey-Karadere	5750	3	Doğal bitkiler, manzara seyri.
18	Çöpbey-Yukarısal	4500	2	Doğal bitkiler, manzara seyri.
19	Çöpbey-Tekkeönü	9250	3-3,5	Doğal bitkiler, manzara seyri.
20	Karadere-Zoni yaylası	1000	1	Kara dere şelaleleri, mağara, yayla, doğal bitkiler, manzara seyri.
21	Kızılcıören-Zoni yaylası	2250	2	Tırmanma alanı, yamaç paraşütü, doğal bitkiler, manzara seyri.
22	Söğütlü-Zoni yaylası	2500	2	Manzara seyri, tırmanma alanı, yamaç paraşütü, doğal bitkiler.
23	Sıralı mah.-Kozanlı	3750	3	Manzara seyri, doğal bitkiler.
24	Nuhlar mah.-Uzunçarşı Tepesi	3250	2	Tırmanma, deniz manzarası, doğal bitkiler.
25	Gökmenler mah.-Cöcü	9500	2-2,5	Manzara seyri, doğal bitkiler.
26	Cöcü-Menteşpıri	5250	1-1,5	Manzara seyri, türbe, doğal bitkiler.

Bölgede trekking etkinliğinin gerçekleştirilebileceği 26 adet parkur bulunmaktadır. Parkurlara ait özellikler ile etkinliğin gerçekleştirilmesi esnasında yapılabilecek diğer etkinlikler belirlenmiştir. Trekking hatları genel olarak Arıt Beldesi yerleşimine yakın bölgelerde bulunmaktadır. Ancak, 4, 5, 7, 18, 19 ve 23 numaralı trekking parkurları havza sınırını aşmaktadır. Trekking parkurları ve bu parkurların sahip olduğu özellikler ile bu parkurlarda gerçekleştirilebilecek rekreasyonel etkinlikler Şekil 4.2'de verilmiştir.

Şekil 4.2. Arıt Beldesi havzasında bulunan trekking parkurları ve gerçekleştirilebilecek diğer rekreasyonel aktiviteler (Aydın, 2004)

Bir bölgenin ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan gelişebilmesi için turizm ve rekreasyon etkinlikleri önem taşımaktadır. Gerek yerel halkın gerekse ülke bütününe ekonomik düzeyini etkileyen bu kullanım biçimleri doğal kaynakların sürdürülebilirliğini de sağlamak şartıyla ülkemizin her tarafında yaygınlaştırılabilecek unsurlar olabilir. Turizm ve rekreasyon etkinlikleri içerisinde yapılması kolay olan ve her yaş grubuna hitap eden trekking etkinliği gerek yöre halkının kalkınması ve gerekse etkinliği yapan insanların doğa ile başbaşa kalabilmeleri ve ülkeyi daha yakından tanıyabilme fırsatları taşımaktadır. Ayrıca, ülkemizin sahip olduğu topoğrafyanın da avantajlarını kullanarak trekking gibi etkinliklerin geliştirilmesi ile çok yönlü kazanımlar elde edilecektir. Bu bağlamda, trekking gibi ekolojik yapıya zarar vermeyecek etkinlik plânlamalarının yapılması doğal kaynakların gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılmasını sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Anonim, 2006 Trekking, Özgür Ansiklopedi, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Trekking>. (Son güncelleme: 12.09.2006, Erişim: 27.12.2006).
- Arıt Belediyesi, 2006 Arıt Belediyesi İnternet Sitesi, Fotoğraf arşivi, <http://www.arit.bel.tr>. (Erişim: 27.12.2006).
- Aydın, H. 2004 Bartın-Arıt Beldesi Rekreasyon-Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma, ZKÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü Bitirme Tezi, Bartın.
- DİE, 2000 2000 Genel Nüfus Sayımı. Bartın İli Raporu, TC Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara.
- Ergör, B. 1984 Dağcılık Tekniği, Dağcılık Federasyonu Yayınları, Ankara.
- Gürbüz, F. 1993 Macera Turizmi, Seyahat Yönetimi, Boğaziçi Üniversitesi Yayını, İstanbul.
- Havur, M. 2002 Kişisel Görüşme. Ankara Rehberler Derneği, Ankara.
- Heinzl, H., Fitter, R. ve Parslow, J. 1995 Türkiye ve Avrupa'nın Kuşları, Çeviren: Kerem Ali Boyla, Türkiye Doğal Hayatı Koruma Derneği, İstanbul.
- Sarıbaş, M. 2006 Bitki Adları Sözlüğü, Ağaçlar-Otlar-Çalılar, Türkiye Ormancılar Derneği, Eğitim Dizisi:2, Ankara.
- SYMMAŞ, 2003 Arıt Barajı, Sulama Kanalları ve Malzeme Ocakları ÇED Ön Araştırma Raporu, Su Yapı Mühendislik Müşavirlik A.Ş., Ankara.
- Topay, M. 2003 Bartın Uluyayla Peyzaj Özelliklerinin Rekreasyon-Turizm Kullanımları Açısından Değerlendirilmesi Üzerinde Bir Araştırma, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Turkish Media, 2007 www.turkish-media.com/y_h/turk_map.htm (Erişim: 10.01.2007).
- YHKRG, 2007 Yaban Hayatı Kurtarma ve Rehabilitasyon Grubu, Son Memeli Tür Listesi, <http://www.yabanhayatvet.org>.